

SAK 2/2017

ØKOSYSTEMBASERT FORVALTNING

1 OPPFØLGING AV FORVALTNINGSPRINSIPPET

1.1 Innledning

Forvaltningsprinsippet innebærer at forskning og forvaltning overvåker de enkelte bestandene og med jevne mellomrom vurderer tilstanden. På bakgrunn av denne vurderingen vil eventuelle tiltak som anses som nødvendige for å sikre en ansvarlig forvaltning av den enkelte bestand bli iverksatt.

For de artene i Bestandstabellen¹ hvor vi ikke har grunnlag for å si at forvaltningsprinsippet er tilstrekkelig oppfylt, er *Fangsttabell for datafattige bestander* utviklet. Tabellen gir en oversikt over fangster (rundvekt tonn) i perioden 2000 – 2016 for de arter som vi har identifisert at det ikke allerede foretas en jevnlig vurdering av beskatningen. Til sammen utgjør Bestands- og Fangsttabell for datafattige bestander et helhetlig system for å følge opp forvaltningsprinsippet i havressursloven.

Kriteriet for å bli skilt ut på egen linje i *Fangsttabell for datafattige bestander* er at fangsten er over et visst nivå, skjønnsmessig satt til 100 tonn per år, eller at artene er rødlistet og/eller allerede underlagt særskilte tiltak. Fangstoversikten er hentet fra Fiskeridirektoratets Landings- og sluttseddelregister, og inkluderer norske fartøys fangst i ICES-områdene I, II, III og IV. Dvs. at all norsk fangst fra de tre økosystemene Barentshavet, Norskehavet og Nordsjøen/Skagerrak er inkludert.

Fangsttabell for datafattige bestander lar oss følge med på fangstutviklingen for alle artene på listen. I tillegg foretar vi eksplisitte vurderinger i henhold til forvaltningsprinsippet av utvalgte arter. I tabell 1.1.1 gis en oversikt over bestander som har vært særskilt vurdert etter forvaltningsprinsippet i perioden 2014 – 2016, samt de som vurderes i 2017. En revidert evaluering av den enkelte art bør foretas ca. hvert femte år.

---

¹ Oppdatert Bestands- og Fiskeritabell, samt Fangsttabell for datafattige bestander finnes i vedlegget «Økosystembasert fiskeriforvaltning» av 06.06.2017.

Tabell 1.1.1 Bestander som har vært særskilt vurdert i henhold til forvaltningsprinsippet i 2014-2016, samt bestandene som vurderes i 2017.

2014	2015	2016	2017
Lange	Lyr	Blåsteinbit	Skater
Brosme	Breiflabb	Lyr	Rødspette nord for 62°N
Blålange	Lysing	Lysing	
Blåsteinbit	Havmus		
Flekksteinbit	Skjellbrosme		
Gråsteinbit	Sølvorsk		
Kamskjell	Polartorsk		
Taskekrabbe			

For bestandene som ble særskilt vurdert i 2014, konkluderte Fiskeridirektøren med at forvaltning og beskatningsgrad var i overenstemmelse med kravene nedfelt i forvaltningsprinsippet (grønn farge).

For bestandene som ble vurdert i 2015, ble det besluttet at lyr og lysing skulle holdes til observasjon (gul farge). Disse ble vurdert på nytt i 2016 og forvaltning og beskatningsgrad ble funnet å være overenstemmelse med kravene nedfelt i forvaltningsprinsippet. For lyr ble det besluttet at Fiskeridirektoratet i samarbeid med Havforskningsinstituttet skulle se nærmere på et eventuelt minstemål. For breiflabb har det vært behov for å gjøre en nærmere vurdering av mulige forvaltningstiltak for å sikre en ansvarlig forvaltning. Breiflabb er oppført som prioritert art i 2017 (se tabell 2.1.1).

For de artene som har blitt særskilt vurdert, har Fiskeridirektoratet så langt det har vært mulig benyttet Havforskningsrapporten. I 2015 kunne vi også benytte rødlistevurderingene². Fiskeridirektoratet har i samarbeid med Havforskningsinstituttet etablert³ en arbeidsgruppe som skal arbeide med å videreutvikle indikatorer for bestandsutviklingen til datafattige bestander. Indikatorene skal i utgangspunktet basere seg på allerede eksisterende data, for eksempel data fra økosystemtoktene, kysttokt, landings- og sluttседdelregisteret, elektronisk fangst dagbok, referanseflåten osv. Arbeidsgruppen har frem til nå hatt fokus på blåsteinbit, lyr, lysing, skater og rødspette nord for 62°N.

I utgangspunktet tar vi sikte på å revidere den særskilte vurdering av den enkelte art ca. hvert femte år. *Fangsttabell for datafattige bestander* lar oss følge med på fangstutviklingen for alle arter, og ved behov kan vurderingen foretas hyppigere. Siden 2014 har de fleste av artene som er aktuelle å vurdere særskilt i henhold til forvaltningsprinsippet blitt vurdert, og fangstutviklingen i *Fangsttabell for datafattige bestander* gir ikke indikasjoner på at det er arter det er behov for å gjøre en særskilt vurdering av for 2018. I stedet for vurdering av særskilte arter i 2018 anbefales det derfor at arbeidsgruppen fortsetter å arbeide med å utarbeide en mal for den enkelte art, som sikrer at indikatorene enkelt løpende kan oppdateres.

² Norsk rødliste for arter 2015, Artsdatabanken.

³ Arbeidsgruppen etablert høsten 2015.

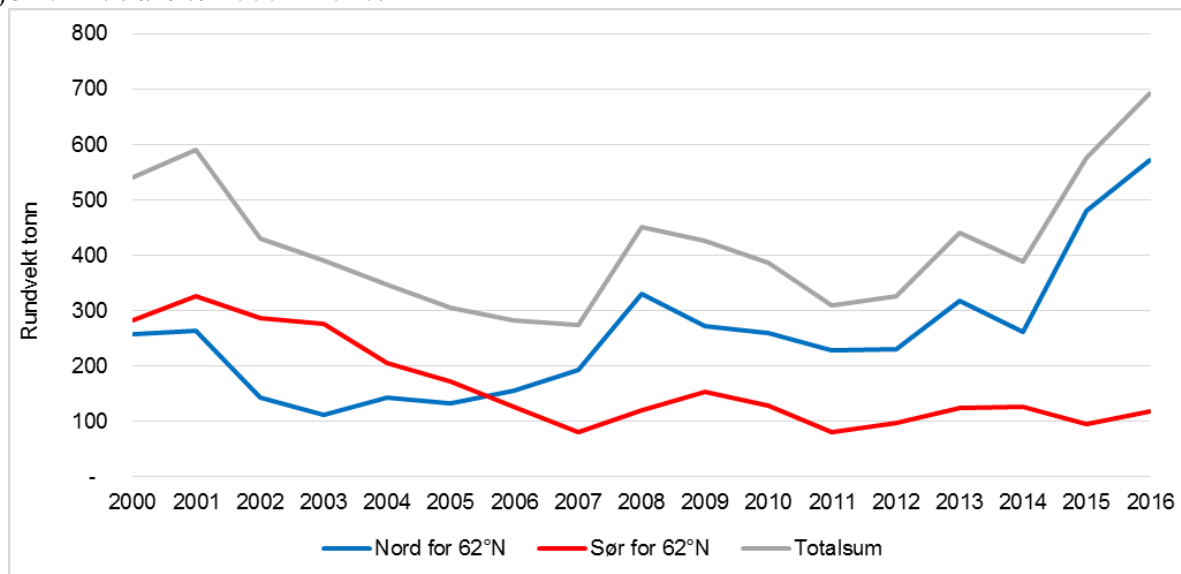
Fiskeridirektøren foreslår ikke en særskilt vurdering etter forvaltningsprinsippet av en/flere arter i 2018, men at arbeidsgruppen på et mer generelt grunnlag fortsetter sitt arbeid med å utvikle indikatorer for datafattige bestander.

1.2 Skater (Rajiformes)

Skater er bruskfisk som lever lenge, og omfatter flere bestander som vi generelt har liten kunnskap om. Skater forekommer som bifangst i norske fiskerier, det foregår ikke et målrettet fiske etter skater.

Figur 1.2.1 og tabellene 1.2.1 og 1.2.2 gir en oversikt over norske fartøys fangst (i tonn) av skater i ICES-områdene I – IV.

Figur 1.2.1: Norske fartøys fangst (tonn) av skater i ICES-områdene I-IV fordelt på nord/sør for 62°N i årene 2000 – 2016.

Kilde: Fiskeridirektoratets Landings- og sluttседdelregister per 21.03.17.

Norske fartøy har registrerte landinger av skater og rokker på mellom 300 og 700 tonn i perioden fra 2000 til 2016. Etter 2014 har fangstene økt. Nord for 62°N øker fangstene mest i ICES-område I, og fangsten der mer enn doubles fra 160 tonn til 370 tonn skater og rokker. Tilsvarende er det også en økning i registrerte fangster i ICES-områdene V – VII i samme periode.

Tabell 1.2.1: Norske fartøys fangst (tonn) av skater og rokker i ICES-områdene I-IV i årene 2010 – 2016, fordelt på bestand.

Art	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Piggskate	6	1	2	4	1	1	1
Spisskate	0	0	0	1	1	1	0
Storskate	30	17	18	14	12	11	11
Annen skate og rokke	352	291	306	424	375	563	679
Totalsum	388	309	327	442	390	575	692

Kilde: Fiskeridirektoratets Landings- og sluttseddelregister per 21.03.17.

Tabell 1.2.1 viser at det meste av fangstene av skater rapporteres som «Annen skate og rokke», og at fangststatistikken ikke gjenspeiler den faktiske artssammensetningen. Vi har ikke kunnskap om artsfordelingen i fangstene. Det er også usikkert hvor stor andel av skatefangstene som faktisk landes.

Havforskningsinstituttet har i et prosjekt benyttet data fra Referanseflåten til å fordele fangstene som er rapportert som «Annen skate og rokke» på art. Fiskerne i Referanseflåten har fått opplæring i artsidentifisering, og Havforskningsinstituttet har benyttet fangstrapporteringen fra Referanseflåten som grunnlag for å spesifisere landings- og sluttsedlene. Denne omfordelingen reduserte den uidentifiserte samlegruppen fra 98 % til 45% for fangstene i 2015.

Havforskningsinstituttet har i år satt i gang et prosjekt for å ytterligere kunne forbedre identifikasjonen av skater og rokker⁴. Dette kan blant annet gjøres ved å øke Referanseflåtens kunnskap om artsidentifisering. I tillegg vil en i prosjektet øke kunnskapen til resten av flåten, ved at noen inviteres med sammen med Referanseflåtens fiskere og at det utvikles og distribueres passende informasjonsmateriell til den norske fiskeflåte og mottaksanlegg generelt.

Økt artsidentifisering av skater og rokker vil øke kvaliteten på informasjonen i landings- og sluttseddelregisteret, og bidra til at kunnskapen om skater og rokker blir bedre på sikt. Basert på det datagrunnlaget vi har i dag, vil den videre vurderingen basert på landings- og sluttseddelstatistikken benytte samlet fangst av skater.

⁴ Se avsnitt 3.2 «Nye bestander som bør prioriteres i 2018» og *Handlingsplan 2017*.

Tabell 1.2.2: Norske fartøys fangst (tonn) av skater i ICES-områdene I-IV, fordelt på fartøystørrelse og redskap i 2016.

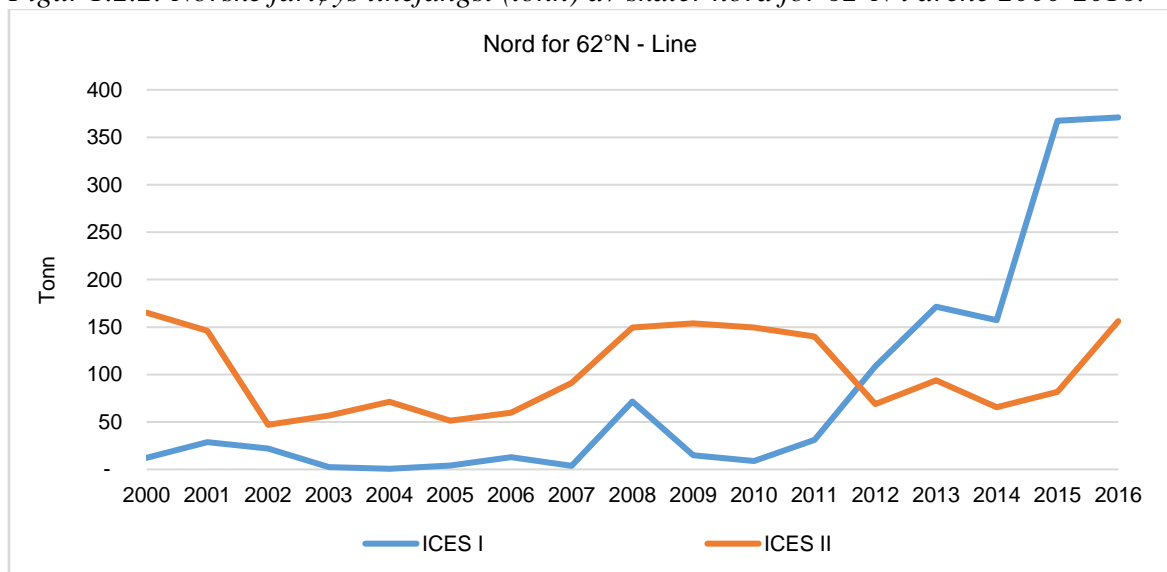
Fangstområde	St.l.	Line	Trål	Garn	Snurrevad	Juksa	Annet
Nord for 62°N	under 11 m	81		20	1	1	0
	11-14,99 m	259		14	3	0	0
	15-20,99 m	72		0			
	21-27,99 m	46		0	1		
	28 m og over	69	3				
	Uoppgitt	0		1		0	0
Nord for 62°N Totalt		527	3	36	5	1	1
Sør for 62°N	under 11 m	0	4	14	0		0
	11-14,99 m	1	17	6	0		
	15-20,99 m		4	0			0
	21-27,99 m		40	1	0		
	28 m og over	13	15	1	0		0
	Uoppgitt	0	-	0			0
Sør for 62°N Totalt		14	81	23	0		1
Totalsum		541	84	59	5	1	1

Kilde: Fiskeridirektoratets Landings- og sluttseddelregister per 21.03.17.

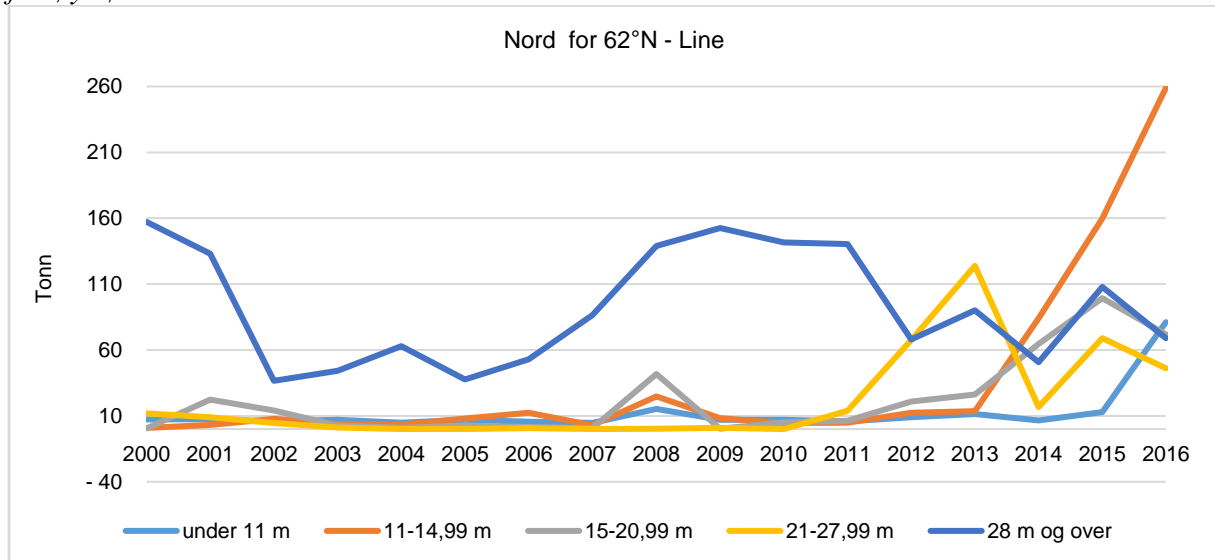
Den norske fangsten av skater og rokker nord for 62°N tas i hovedsak som bifangst i linefiske, men noe fiskes også som bifangst i garnfisket. Norske fartøys fangst av skater sør for 62°N i 2016 er i hovedsak bifangst i trålfisket, men det tas også noe bifangst i garn- og linefisket.

Figurene 1.2.2 og 1.2.3 viser norske fartøys fangst av skate med line nord for 62°N, fordelt på ICES-område og fartøystørrelse i årene 2000 – 2016.

Figur 1.2.2: Norske fartøys linefangst (tonn) av skater nord for 62°N i årene 2000-2016.

Figur 1.2.3: Norske fartøys linefangst av skater nord for 62°N i årene 2000-2016, fordelt på fartøystørrelse.

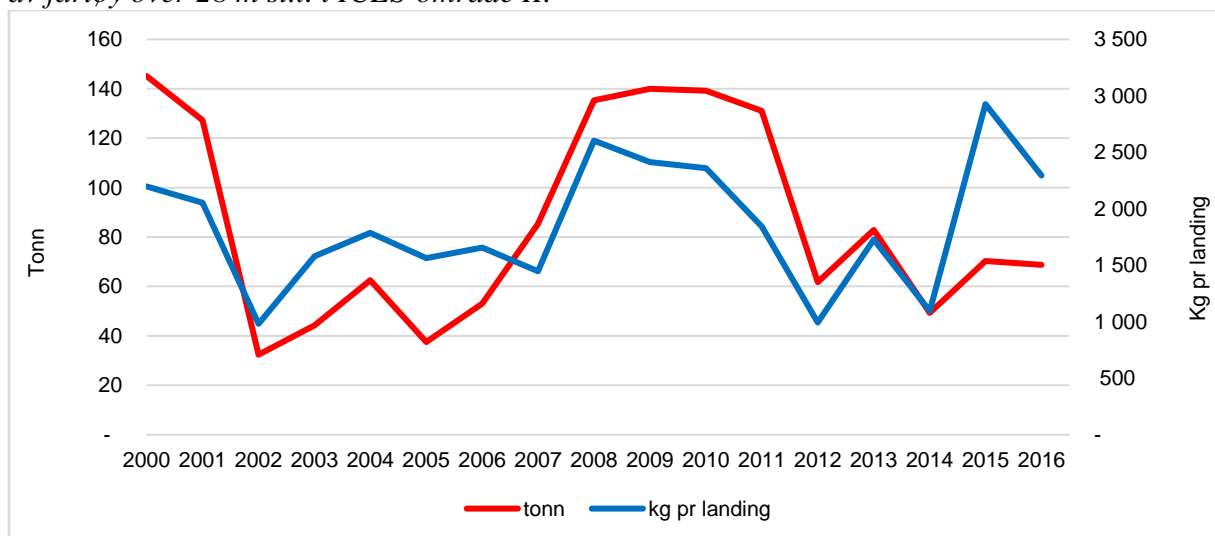

Kilde: Fiskeridirektoratets Landings- og sluttseddelregister per 21.03.17.

I de landingene til linefartøy 11-14,99 meter st.l. som inneholder skater, øker også fangst av torsk og hyse. Andel skater i fangstene øker også fra 2014 til 2016.

Fangstene til linefartøy over 28 m st.l. synes å være mer stabil, og vi antar derfor at disse fangstene kan gi en bedre indikasjon på bestandssituasjonen nord for 62°N. Fartøy over 28 m st.l. får i hovedsak fangst av skater i ICES-område II.

Figur 1.2.4: Norske fartøy fangst av skater (tonn) og fangst (kg) per landing, fisket med line av fartøy over 28 m st.l. i ICES-område II.

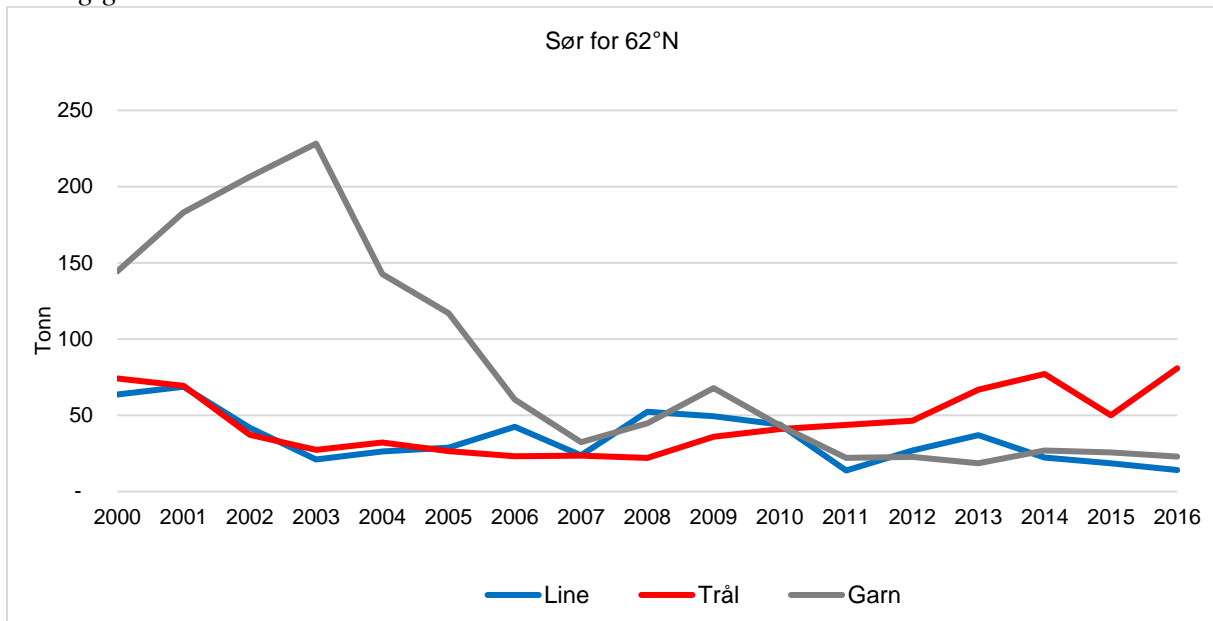

Kilde: Fiskeridirektoratets Landings- og sluttseddelregister per 21.03.17.

Fangsten og fangst per landing varierer, men viser en relativt stabil trend.

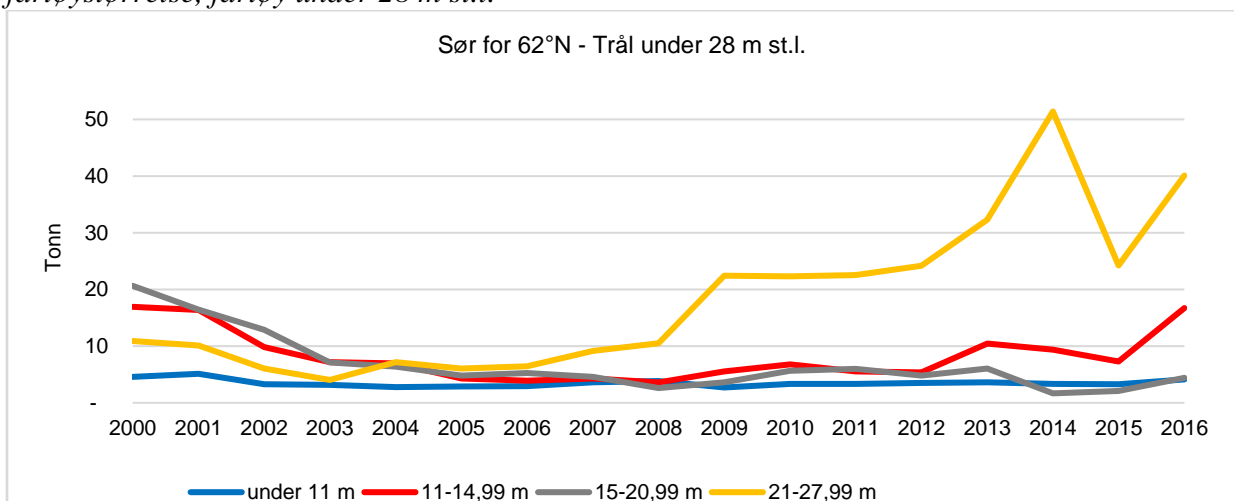
Figurene 1.2.5 og 1.2.6 viser norske fartøys fangst av skater sør for 62°N fordelt på redskap og fartøystørrelse.

Figur 1.2.5: Norske fartøys fangst (tonn) av skater sør for 62°N fordelt på redskapene trål, line og garn.

Kilde: Fiskeridirektoratets Landings- og sluttседdelregister per 21.03.17.

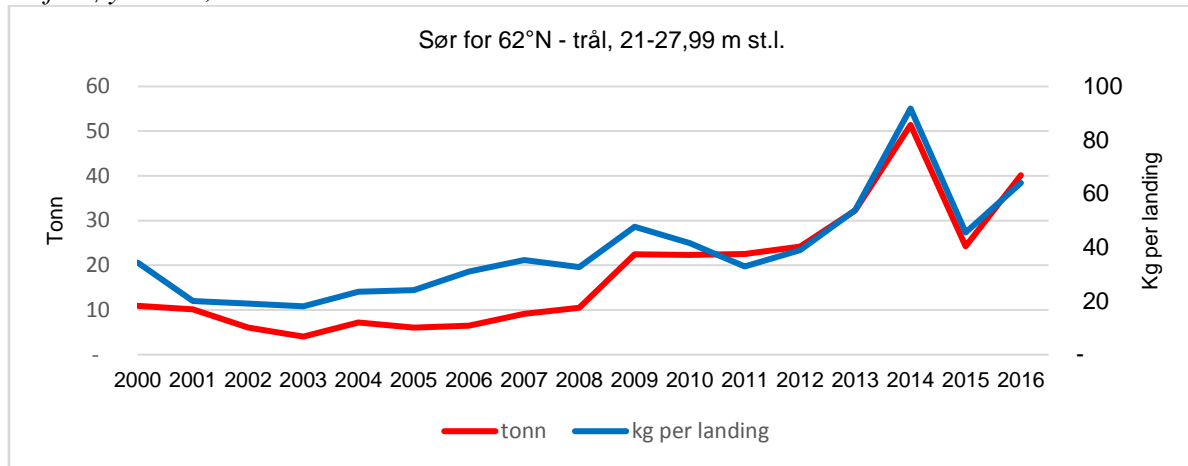
Figur 1.2.6: Norske fartøys fangst (tonn) av skater sør for 62°N med trål, fordelt på fartøystørrelse, fartøy under 28 m st.l.

Kilde: Fiskeridirektoratets Landings- og sluttседdelregister per 21.03.17.

Garnfanget skater reduseres i perioden 2003-2007. Trål og linefangstene er mer stabile over tid. For fartøy under 28 meter som fisker med trål, er skater i hovedsak bifangst i rekefisket. I landingene til trålfartøy over 28 meter st.l. inngår også skater i landinger av øyepål og kolmule.

Figur 1.2.7: Norske fartøys fangst av skater (tonn) og fangst (kg) per landing, fisket med trål av fartøy 21-27,99 m st.l.

Kilde: Fiskeridirektoratets Landings- og sluttседdelregister per 21.03.17.

I økosystemtoktet (Barentshavet⁵), kysttoktet (nord for 62°N) og reketoktet (nordlige Nordsjøen/Skagerrak) forekommer det fangst av skater, og disse gir fiskeriavhengige data på artsnivå. Artene med best datagrunnlag er presentert i figurene nedenfor. Informasjon om de artene som mer sporadisk forekommer kan finnes i vedlagte notat⁶.

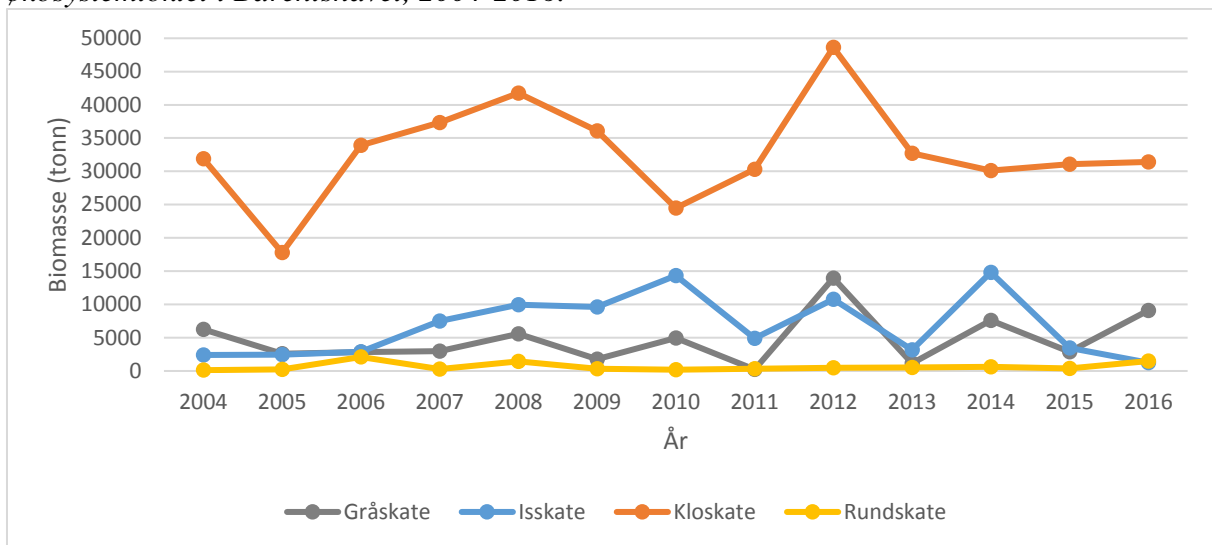
«Swept area» beregningene her baserer seg på å beregne gjennomsnittlige tettheter per kvadratnautiske mil for hvert stratum. Ved å multiplisere arealet for stratomet fremkommer en indeks på estimert bestand i stratomet, og summert over alle strata gir det en estimert indeks for total bestand.

⁵ Økosystemtoktet er Havforskningsinstituttets største enkelttokt, og gjennomføres en gang i året.

⁶ Bestandsutvikling av skater i norske farvann, Havforskningsinstituttet, 20. mai 2017.

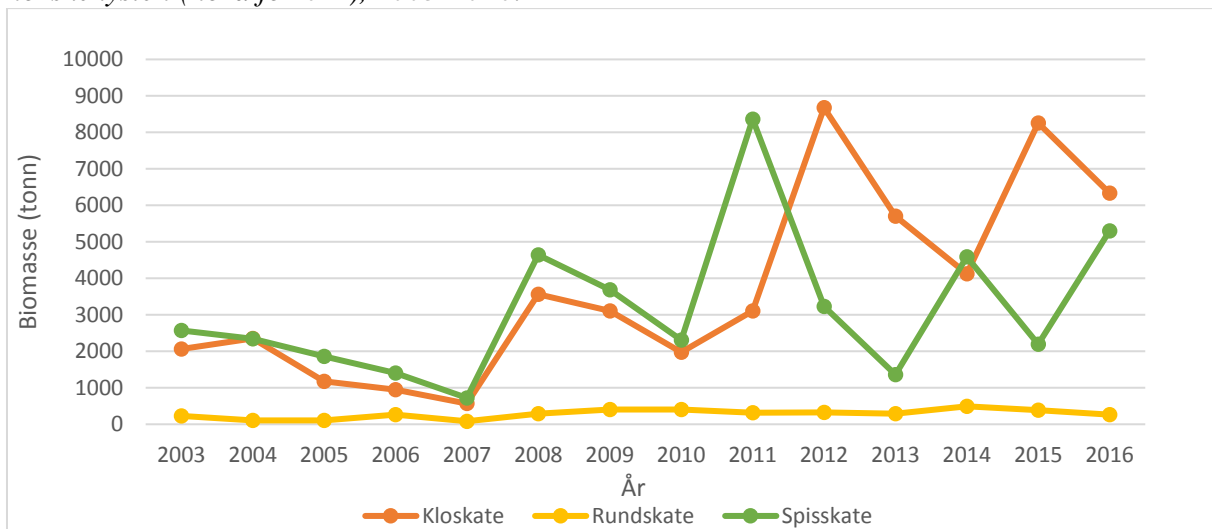

Figur 1.2.8: «Swept area» biomasseindeks for de vanligst forekommende artene av skater fra økosystemtoktet i Barentshavet, 2004-2016.

Kilde: Havforskningsinstituttet.

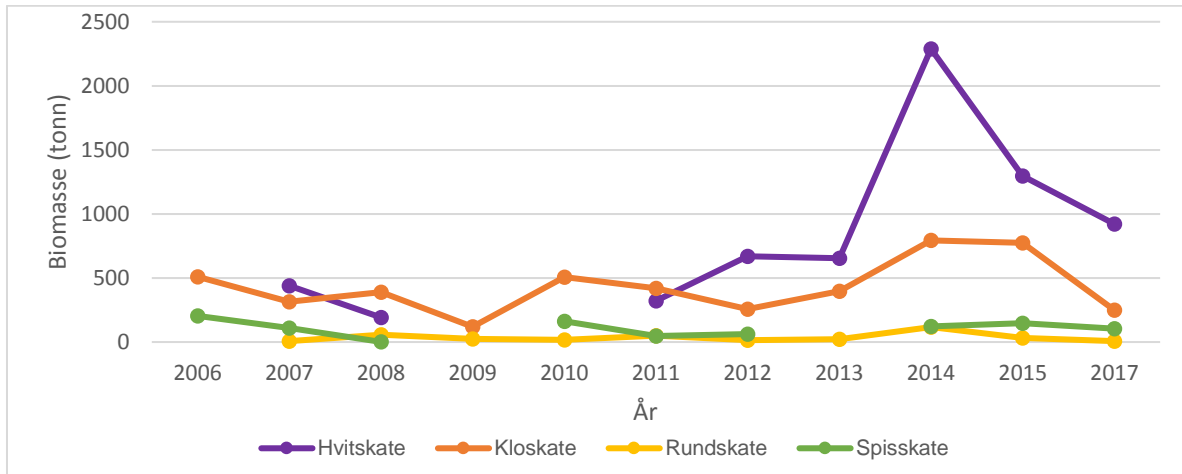
Figur 1.2.9: «Swept area» biomasseindeks av kloskate, rundskate og spisskate langs norskekysten (nord for 62°), 2003-2016.

Kilde: Havforskningsinstituttet.

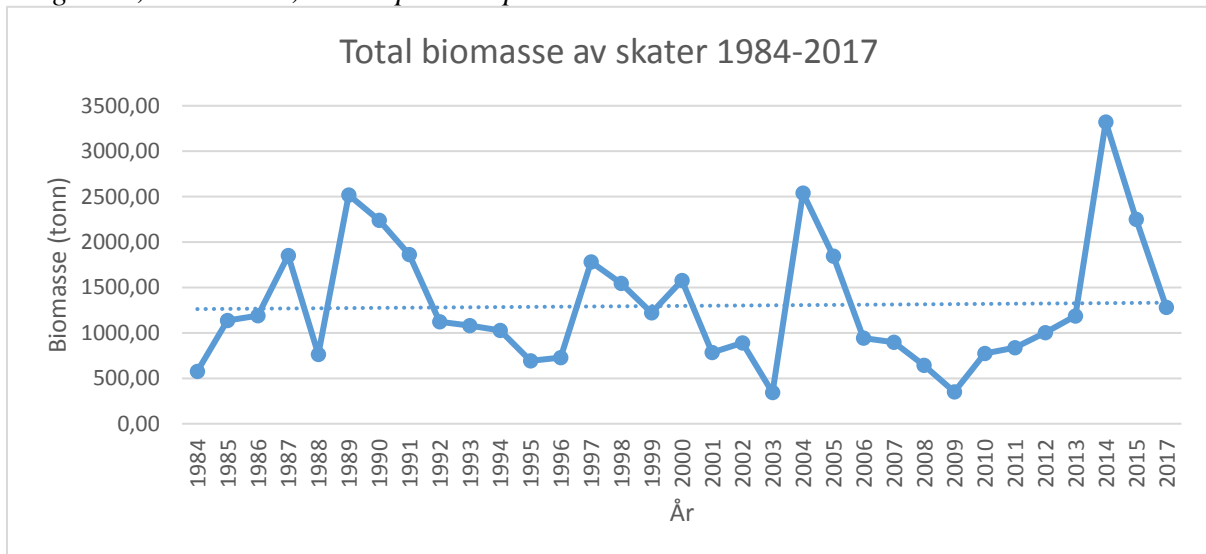
Figur 1.2.8 og 1.2.9 viser biomasseindeks fra tokt (økosystem- og kysttokt) nord for 62°N. I Barentshavet er kloskate, isskate, gråskate og rundskate årlig representert i økosystemtoktet. Kloskate og spisskate er artene med størst forekomst langs norskekysten, men også rundskate forekommer årlig på kysttoktet. Det er betydelige variasjoner i indeksene, men ingen av artene viser noen gjennomgående negativ trend i tidsperioden. Indeksene for kloskate og spisskate i kysttoktet fluktuierer mye, begge med en positiv trend. Indeksen for isskate i Barentshavet er høyest innenfor perioden 2007-2014, mens de to siste årene nede på samme nivå som før 2007. Det er vanskelig å si om dette kun skyldes variasjon i dataene eller skyldes en reel nedgang. Bestandene av gråskate og rundskate synes å være stabile.

Figur 1.2.10: Biomasseindeks per år for de hyppigst fangstede artene av skate ved reketoktet (sør for 62°N), basert på «Swept area», 2006-2017.

Kilde: Havforskningsinstituttet. 2016-dataene er utelatt på grunn av tekniske problemer med trålen det året.

Figur 1.2.11: Total biomasseindeks for alle skater på reketoktet nord i Nordsjøen og i Skagerrak, 1984-2017, basert på «Swept area».

Kilde: Havforskningsinstituttet. 2016-dataene er utelatt på grunn av tekniske problemer med trålen det året.

Figurene 1.2.10 og 1.2.11 viser biomasseindeks fra reketoktet sør for 62°N. I Skagerrak og den nordlige delen av Nordsjøen er kloskate den eneste arten som har blitt fanget hvert år. Andre arter med relativ hyppig forekomst er hvitskate, rundskate og spisskate. Indeksen for kloskate viser liten variasjon fra år til år, noe som indikerer en stabil bestand. Indeksene for rundskate og spisskate er stabilt lave gjennom hele tidsserien, mens indeksene for hvitskate viser en økende trend de siste fem årene. Indeksen for alle skateartene viser store variasjoner fra år til år. Biomasseindeksen viser ingen økning, men indeksen for totalt antall skater viser en svak positiv lineær trend fra 1984 og frem til i dag.

Biomasseindeksene fra toktene viser ingen gjennomgående negativ trend for de vanligste skateartene i tidsperioden. Piggskate og storskate er imidlertid tilnærmet forsvunnet fra alle områder i løpet av den undersøkte tidsperioden fra 2003 frem til i dag. Det er imidlertid uklart hvorvidt artsidentifiseringen har vært like pålitelig på alle tokt i tidsperioden. Antagelig er artsspesifikasjonen bedre nå enn før.

For skater sett under ett vil Fiskeridirektøren konkludere med at nåværende forvaltningsordning og beskatningsgrad er i overensstemmelse med kravene nedfelt i forvaltningsprinsippet. Sett hen til usikkerheten knyttet til at fangststatistikken ikke spesifiserer på art, samt at enkelte arter ikke er tilstede i fangstene i de ulike toktene, vil Fiskeridirektøren anbefale at skater vurderes på nytt når arbeidet med å få bedre artsspesifikasjon er gjennomført og gir bedre rapportering på artsnivå.

Skater har forvaltningsmål 3, sikre biodiversitet og økosystemets funksjon. Dette målet må anses å være oppfylt når beskatningen er vurdert å tilfredsstillere kravene nedfelt i forvaltningsprinsippet.

1.3 Rødspette (*Pleuronectes platessa*) nord for 62°N

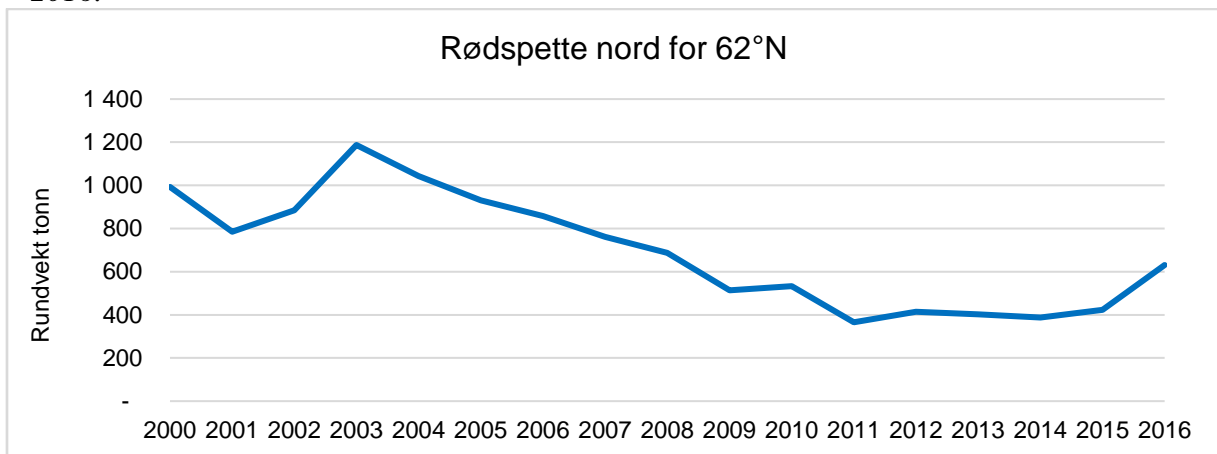
Rødspette finnes i det østlige Atlanterhavet fra Barentshavet i nord og sørover til Middelhavet og kysten av Afrika. Arten er delt i flere bestander, og bestanden i Nordsjøen er den klart største⁷. ICES gir råd for Nordsjøen og Skagerrak kombinert, og kvotene på rødspette fastsettes i det bilaterale samarbeidet mellom Norge og EU. Bestanden nord for 62°N behandles separat. ICES gir ikke råd for rødspette nord for 62°N. Rødspette i Nordsjøen/Skagerrak er underlagt en jevnlig vurdering, og det er rødspette nord for 62°N som her vurderes etter forvaltningsprinsippet.

Figur 1.3.1 og tabell 1.3.1 gir en oversikt over norske fartøys fangst (tonn) av rødspette nord for 62°N i ICES-områdene I og II.

---

⁷ I Havforskningsrapporten 2016 side 167 finnes en nærmere beskrivelse av biologi, utbredelse og bestandssituasjonen for rødspette i Nordsjøen/Skagerrak.

Figur 1.3.1: Norske fartøys fangst (tonn) av rødspette i ICES-områdene I og II, i årene 2000 – 2016.

Kilde: Fiskeridirektoratets Landings- og sluttседdelregister per 21.03.17.

Det norske fisket etter rødspette nord for 62°N er ikke underlagt kvoteregulering. Norske fangster har stadig gått ned fra 1.200 tonn i 2003 til 370 tonn i 2011. Reduksjonen stopper så opp og det er en økning i fangstene i 2016.

Tabell 1.3.1: Norske fartøys fangst (tonn) av rødspette i 2016 i ICES-områdene I og II etter redskap og fartøystørrelse.

St.l.	Snurrevad	Garn	Line	Juksa	Not	Annet
under 11 m	132	32	5	0	0	0
11-14,99 m	184	19	2	0	0	0
15-20,99 m	132	1	0			0
21-27,99 m	93	1	0			
28 m og over	25	0	0			
Uoppgitt		3	0	0		0
Totalsum	567	56	8	1	0	0

Kilde: Fiskeridirektoratets Landings- og sluttседdelregister per 21.03.17.

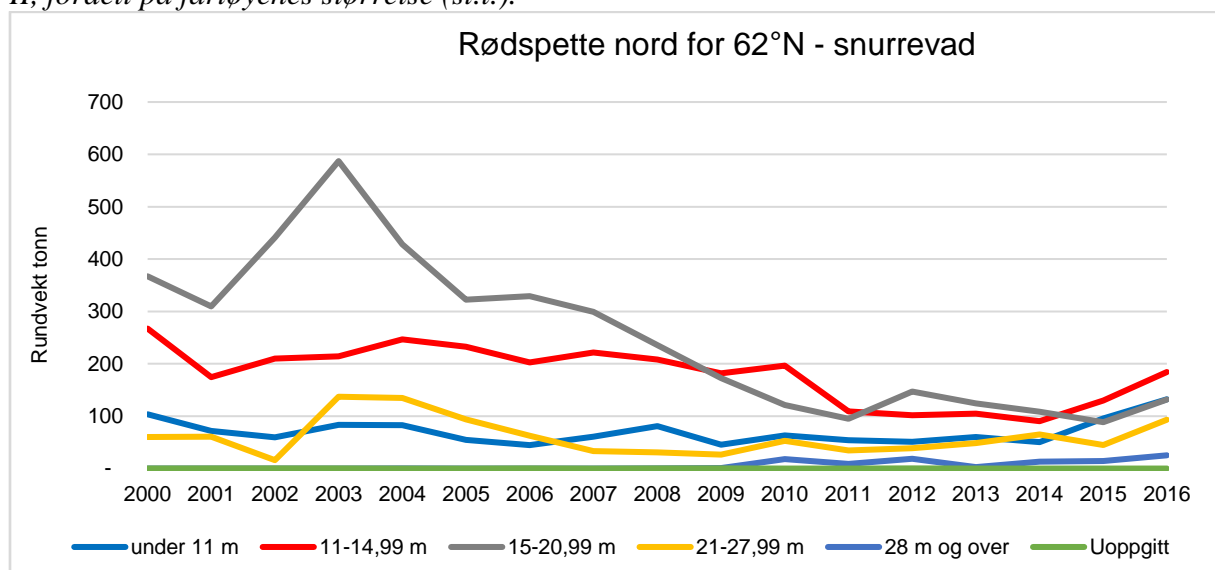
Norske fartøys fangst av rødspette nord for 62°N er i hovedsak bifangst i snurrevadfisket etter torsk og hyse. Ser vi på de landingene i 2016 som omfattet rødspette, utgjorde mer enn 60 % av fangstene torsk, nesten 20 % hyse og 12 % sei. Rødspette utgjorde 2 % av totalen av disse landingene. Om vi ser på alle landingene som har rødspette i 2000, utgjorde rødspette 5 % av totalen (i vekt).

Å benytte utviklingen i bifangst som indikator for bestandsutviklingen kan gi utfordringer når resultatene skal tolkes. Bifangsten vil avhenge av hvordan hovedfiskeriet gjennomføres, og reguleringstiltak og bestandssituasjonen i disse fiskeriene er derfor også viktig for bifangstene. Fangstene av rødspette har en negativ trend fra 2004. Siden 2004 har det vært knyttet reguleringer til fjordlinjer som er trukket langs store deler av kysten fra Sunnmøre til

Sør-Varanger⁸. Hensikten med disse reguleringene har vært å redusere uttaket av kysttorsk. Reguleringen fra 2004 innebar et forbud mot å fiske torsk med konvensjonelle redskap innenfor fjordlinjene for fartøy over 15 meter st.l. Reguleringene for å verne kysttorsk nord for 62°N har etter dette blitt justert flere ganger.

Fangsten av rødspette er sannsynligvis påvirket av kysttorskreguleringene, ved at flere fartøygrupper ikke har hatt tilgang til å fiske etter torsk i kystnære områder hvor rødspetten oppholder seg og er tilgjengelig for fangst. Figur 1.3.2 viser norske fartøys fangst av rødspette (tonn) med snurrevad i ICES-områdene I og II etter fartøystørrelse.

Figur 1.3.2: Norske fartøys fangst (tonn) av rødspette med snurrevad i ICES-områdene I og II, fordelt på fartøyenes størrelse (st.l.).

Kilde: Fiskeridirektoratets Landings- og sluttседdelregister per 21.03.17.

Figur 1.3.2 viser at fangsten av rødspette til fartøy over 15 meter st.l. reduseres i 2004, og særlig for gruppen 15-20,99 m st.l. Økt deltakelse og totalfangst⁹ mot slutten av perioden kan forklare økte fangster i 2015 og 2016. Fordi utviklingen i fangst av rødspette i stor grad avhenger av fiskerens tilpasninger til reguleringer og bestandssituasjonen i andre fiskeri, synes ikke fangststatistikken å gi et godt bilde på utviklingen i rødspettebestanden nord for 62°N.

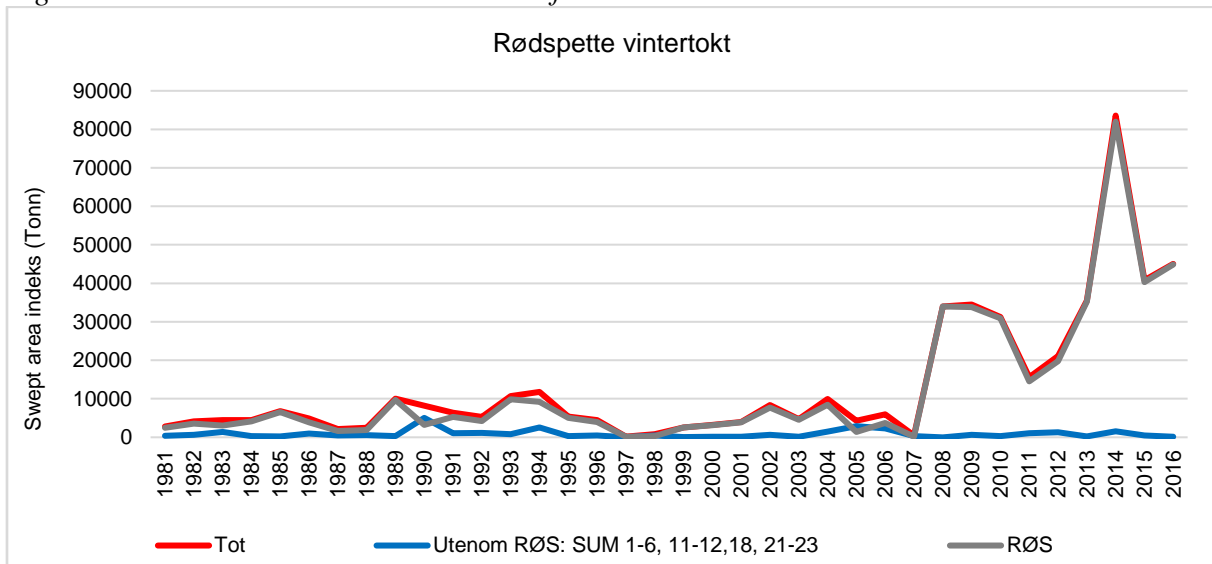
Havforskningsinstituttet har gjennomført «vintertoktet» siden 1981. Dette er et kombinert bunnråltokt (der relativ mengde av fisk regnes ut fra fangstene i bunnrål) og akustikk-tokt (der mengden fisk blir regnet ut fra ekkoloddobservasjoner). Resultatene fra dette toktet viser at det meste av rødspetten er registrert i russisk sone, og at mengden i RØS har økt på 2000-

⁸ Fjordlinjene er tilgjengelig i Fiskeridirektoratets kartverktøy, <http://www.fiskeridir.no/Kart>.

⁹ Se beskrivelse i «Vurdering av behov for regulering av kystnært fiske med autoline, dobbeltrål i rekefisket og snurrevad med fartøy under 11 meter» i Rapport fra en arbeidsgruppe nedsatt av Fiskeridirektoratet etter bestilling fra Nærings- og fiskeridepartementet, 29. februar 2016.

tallet¹⁰. Figur 1.3.3 viser beregnet biomasse av rødspette i vintertoktet. Figuren viser en betydelig økning i totalbiomasse i siste 10-årsperiode. Økningen har sammenheng med noen områder har blitt mer tilgjengelig for toktet på grunn av redusert isdekning. Mindre is betyr sannsynligvis også større produksjonsareal for rødspette. Det høye estimatet i 2014 er sterkt påvirket av tre store fangster på Murmansk-kysten.

Figur 1.3.3: Biomasseindeks i vintertoktet for årene 1981 – 2016.

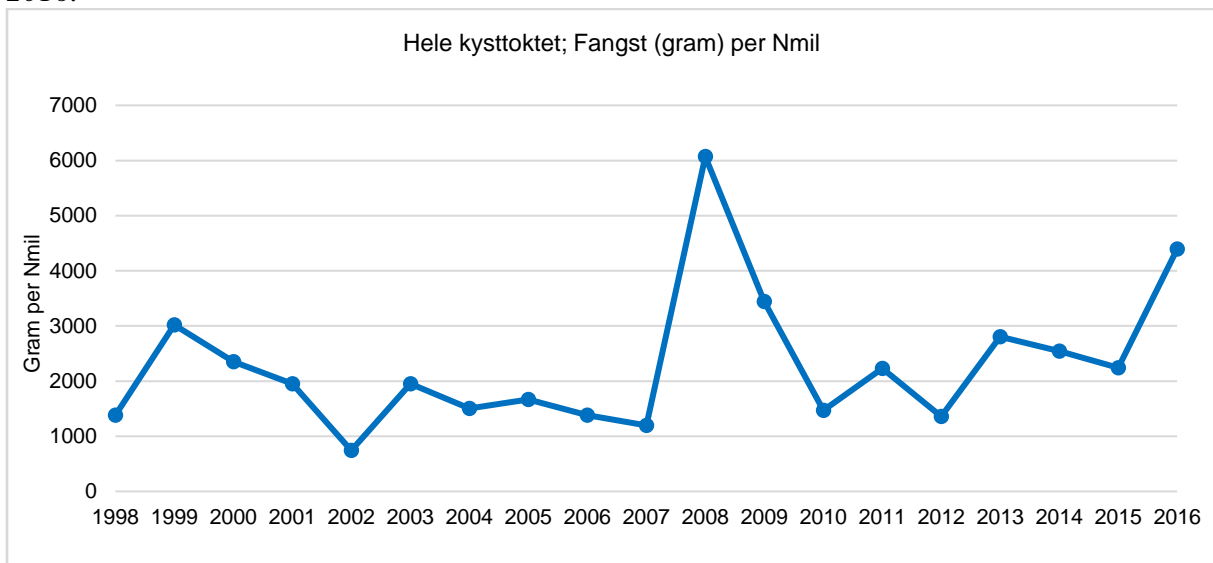

Kilde: Havforskningsinstituttet.

Hovedformålet for kysttoktet er å dekke sei og kysttorsk i fjordene og på kystbankene. Faste bunnstasjoner gjentatt over flere år er brukt til å beregne gjennomsnittsfangst per tokt (vekt og antall rødspette per nautiske mil tauet). En betydelig andel av de faste stasjonene i kysttoktet er på for dypt vann til å fange rødspette. Finnmark og Nord-Troms har størst andel fangster som inneholder rødspette. Figur 1.3.4 viser årlige gjennomsnittsfangster av rødspette.

¹⁰ Se vedlagte notat fra Havforskningsinstituttet av 23. mai 2017 om Rødspette i Havforskningsinstituttets toktdata.

Figur 1.3.4: Årlig gjennomsnitt for fangst av rødspette (gram per Nmil) i perioden 1998 – 2016.

Kilde: Havforskningsinstituttet.

Figur 1.3.4 viser at det er betydelige år-til-år variasjoner, men trenden er relativt stabil med en oppgang de senere årene, tilsvarende den vi ser i fangststatistikken. Lengdefordelingen og middellengden har endret seg lite fra år til år. Dette kan tyde på en rimelig stabil rekruttering og rimelig stabil dødelighet. Sammenholdt med økt bestand av rødspette i RØS (vintertoktet), anses forvaltningsprinsippet å være oppfylt.

For rødspette i ICES-område I og II, vil Fiskeridirektøren konkludere med at nåværende forvaltningsordning og beskatningsgrad er i overensstemmelse med kravene nedfelt i forvaltningsprinsippet.

Rødspette har forvaltningsmål 3, sikre biodiversitet og økosystemets funksjon. Dette målet må anses å være oppfylt når beskatningen er vurdert å tilfredsstille kravene nedfelt i forvaltningsprinsippet.

2 PRIORITERINGER FOR 2017

I avsnitt 2.1 gis en oversikt over prioriterte bestander og utviklingstiltak i 2017. I avsnittene 2.2 og 2.3 gis en nærmere beskrivelse av hvordan disse prioriteringene følges opp i 2017.

2.1 Prioriterte bestander og utviklingstiltak i 2017

Tabell 2.1.1: Prioriterte bestander i 2017.

Bestand	Merknader
Breiflabb	Vurdere og følge opp tiltak
Fellesbestander med EU	Revisjon av forvaltningsplan
Kveite	Vurdere og følge opp tiltak
Kystbrisling	Vurdere og følge opp tiltak
Kysttorsk	Revisjon av forvaltningstiltak
Leppefisker	Videre utvikling av reguleringstiltakene
Pigghå	Evaluerer og følge opp tiltak
Reker Skagerrak/Nordsjøen	Utarbeide forvaltningsplan
Rødspette Nord	Vurderes etter forvaltningsprinsippet
Sjøkreps	Vurdere fremtidig forvaltning
Skater og rokker	Vurderes etter forvaltningsprinsippet
Snøkrabbe	Vurdere og følge opp forvaltning
Stillehavsøsters	Vurdere fremtidig forvaltning
Uløste multilaterale fordelingsspørsmål	Makrell, sild, kolmule, snabeluer

Tabell 2.1.2: Prioriterte utviklingstiltak i 2017.

Utfordring	Merknad
Selektivitet og utkast	Tiltak for å redusere utkast i rekefisket i Nordsjøen og Skagerrak
	Vurdere videreutvikling av RTC systemet i Nordsjøen og Skagerrak
	Vurdere og utvikle forvaltningstiltak i rekefisket nord for 62°N
	Kartlegge artssammensetningen i industritrålfisket
	Tiltak for å redusere bifangst i vassildfisket
Bidødelighet	Revidere kriteriene for innblanding av yngel i havrekefisket nord for 62°N
	Fangstbegrensning i fisket etter torsk, hyse og sei
	Opprensning av tapte fiskeredskaper
Bunnpåvirkning	Tiltak mot spøkelsesfiske i teinefiskeriene etter skalldyr
	Vurdere tiltak for å redusere belastning på bunnhabitat

2.2 Oppfølging av arter som er prioriterte i 2017

Reguleringen av fisket etter **kystbrisling** i 2017 er fastsatt, med fredningstid frem til august. Havforskningsinstituttet har gitt råd for fisket etter kystbrisling i 2017, basert på data innhentet i fjordtoktet som ble gjennomført ved utgangen av 2016. Reguleringen av kystbrisling i 2017 vil bli behandlet under sak 3/2017 *Regulering av fisket etter brisling*.

I reguleringsmøtet våren 2016 kom det flere innspill knyttet til kysttorsk nord, og fiskeridirektøren valgte å inkludere **kysttorsk nord** på listen over prioriterte arter i 2017. Gytebestanden av kysttorsk nord som måles av Havforskningsinstituttet høsttokt, har vist reduksjon 3 år siden oppstart av forvaltningsplanen. Dette tilsvarer en reduksjon på 45 % sammenlignet med 2009. Det er behov for fortsatt å prioritere kysttorsk nord i 2018. Rapporten «*Kunnskapsstatus kysttorsk i sør (Svenskegrensa – Stadt) 2016*»¹¹ gir en oppdatert oversikt over kunnskapen om **kysttorsk sør**, og vi vil i 2017 arbeide med å vurdere tiltak som kan tenkes gjennomført.

I rapporten om kysttorsk sør vektlegges bestandsnedgangen for kysttorsk i østlige deler av Skagerrak/Ytre Oslofjorden, noe som har motivert til et lokalt initiativ til prosjektet «*Krafttak for kysttorsken*»¹². Hovedmålsettingen i prosjektets tidlige fase er å innhente kunnskap for å kunne vurdere hvorvidt det finnes rester av fjordtorsk i Ytre Oslofjord, og dersom det rekrutterer torsk med fjordopprinnelse gi råd om tiltak for bestandsrestaurering. Dette er en del av oppfølgingen av kysttorsk i sør. Arbeidet med kysttorsk sør prioriteres også i 2018.

For **pigghå** pågår det et arbeid med å evaluere reguleringsopplegget, og det vil bli utarbeidet en rapport som sendes på høring i slutten av september 2017, slik at dersom det blir aktuelt med endringer i reguleringen for 2018, vil disse endringene kunne foretas ved utgangen av 2017. Basert på *Handlingsplan 2017* er det satt i gang prøvetaking av pigghå for å få mer kunnskap om bestanden. Arbeidet med å følge opp tiltak for pigghå forventes å videreføres i 2018.

I fisket etter **leppefisk** ble det i 2016 innført nye regulerings tiltak ved at det ble fastsatt et maksimalt antall leppefisk som kunne fiskes. Reguleringsopplegget førte til kappfiske, som ga variabel kvalitet på leppefisken og en tidlig stopp i fisket. Fiskeridirektoratet har på bakgrunn av erfaringer fra tidligere års fiske, ny kunnskap, innspill i evalueringsmøte og en høringsrunde, utarbeidet et forslag til regulering av fisket etter leppefisk som er til behandling i Nærings- og fiskeridepartementet. Basert på *Handlingsplan 2017* er det satt i gang flere prosjekter på leppefisk.

For **snøkrabbe** pågår en prosess og dialog for å bygge forvaltning og utvide kunnskapsgrunnlaget, og dette arbeidet vil fortsette i 2018. Forvaltningstiltak vil kreve et godt og tilstrekkelig fundamentert datagrunnlag.

ICES gir råd for **breiflabb** sør for 62°N (Nordsjøen, Skagerrak og vest av Skottland). I rådet for 2016 ble det anbefalt en økning i fangstene med 20 % og i rådet for 2017 ble det anbefalt en ytterligere økning i fangstene (22.007 tonn). Norske fartøys fangst av breiflabb har hatt en kraftig nedgang i perioden fra 2010 til 2015, men vi ser en økning i norske fartøys breiflabbfangster i 2016. Havforskningsinstituttet har uttrykt bekymring for reduksjonen i fangstene nord for 62°N, og har vist til at rekrutteringen nord for 62°N kan være avhengig av pulser fra sør, og at det dermed ikke er likegyldig hvordan bestanden forvaltes sør for 62°N. I februar 2017 ble bifangstprosenten av breiflabb økt til 20 % ved fiske med stormasket trål og

---

¹¹ Fisken og Havet Nr. 4/2016. Havforskningsinstituttet.

¹² Et samarbeid mellom Nasjonalparkstyrene, fylkeskommunene på begge sider av Oslofjorden, Havforskningsinstituttet, fiskernes organisasjoner, Fiskeridirektoratet og Miljødirektoratet. Prosjektstøtte i *Handlingsplan 2017*.

snurrevad. For nåværende ser vi ikke grunn til å prioritere nye tiltak for breiflabb, men vi vil ha breiflabb til observasjon¹³.

Resultatene av kartlegging av fremmedstoffer i **kveite**¹⁴ ble publisert i april 2017. Undersøkelsen viser at kveite over to meter (ca. 100 kg) og kveite fra Sklinnabanken inneholder høye nivåer av miljøgifter. For å sikre mattryggheten anmoder Mattilsynet¹⁵ at det fastsettes forbud mot å fiske kveite over to meter og forbud mot å fiske kveite på Sklinnabanken, og dersom slik kveite fanges skal den slippes ut igjen¹⁶. Fiskeridirektoratet vil sende dette forslaget på høring innen kort tid.

Fiskeridirektoratet vil i samarbeid med Havforskningsinstituttet foreta en ny gjennomgang av bestandssituasjonen til kveite (sør og nord), og vurdere behovet for eventuelle tiltak. Kveite prioriteres i 2018.

I det bilaterale arbeidet mellom Norge og EU arbeides det med å formulere forvaltningsplaner for **fellesbestander med EU**. Dette arbeidet tas det sikte på å ferdigstille i 2017, men for å sikre at vi ikke tar ut prioriteringer før de er ferdigstilt vil dette arbeidet også føres på listen over prioriterte bestander i 2018.

I arbeidet med **reker i Skagerrak/Nordsjøen** ble det i 2015 sendt et forslag til forvaltningsplan til ICES. Basert på tilbakemeldingen på dette forslaget, ble det i april 2017 sendt en revidert henvendelse til ICES.

For de øvrige artene som er prioritert i 2017: **sjøkreps, stillehavsøsters, uløste multilaterale fordelingspørsmål** vil disse måtte videreføres og prioriteres også i 2018.

Arbeidet knyttet opp mot Brexit er startet opp, og oppgaver knyttet til dette arbeidet vil måtte ha høy prioritert i årene fremover.

Skater og rødspette nord for 62°N er vurdert etter forvaltningsprinsippet i kapittel 1 «Oppfølging av forvaltningsprinsippet».

2.3 Oppfølging av utviklingstiltak som er prioriterte i 2017

I arbeidet med **tiltak for å redusere utkast i rekefisket i Nordsjøen og Skagerrak** har en fokusert på med å finne et egnet seleksjonssystem som kan benyttes om bord i alle reketrålere som fisker i Nordsjøen og Skagerrak. Det vil fortsatt være fokus på tiltak som kan redusere utkast i rekefisket, også innenfor 4 nautiske mil av grunnlinjen. Dette arbeidet vil også bli prioritert i 2018.

¹³ I kolonnen «Nye tiltak» i Bestandstabellen vil bestander merket med 2. «Middels» behov for nye eller reviderte reguleringstiltak være bestander som bør holdes til observasjon.

¹⁴ «Kartlegging av fremmedstoffer i Atlantisk kveite (*Hippoglossus hippoglossus*). Sluttrapport for programmet «Miljøgifter i fisk og fiskevarer» 2013 – 2015». Rapport 2016, NIFES.

¹⁵ https://www.mattilsynet.no/mat_og_vann/produksjon_av_mat/fisk_og_sjomat/fiske_og_fangst/foreslaar_forbud_mot_fiske_av_kveite_over_to_meter_og_kveiter_fra_sklinnabanken.26142 og brev til Fiskeridirektoratet av 24. april 2017.

¹⁶ Resultater fra overlevingsforsøk presenteres i «Survival og Atlantic halibut (*Hippoglossus hippoglossus*) following catch-and-release angling» i Fisheries Research 186 (2017) 634-641.

Det er startet et prosjekt for å estimere utkast i det norske rekefisket i Nordsjøen og Skagerrak. Dette vil gjennomføres ved fortsatt innsamlet data fra Kystreferanseflåten, sammenligninger av lengdefordelinger av usortert fangst og landet fangst, og gjennom data fra inspeksjoner og observatører. Arbeidet under dette delprosjektet forventes å videreføres i 2018.

For å kunne utnytte alt råstoff som blir levert, inkludert hvitreker, er det satt i gang et prosjekt for å finne måter å sortere ut hvitreker fra dyphavsreker. Vi forventer også noe aktivitet på dette delprosjektet i 2018.

Real Time Closure (RTC) systemet i NØS i Nordsjøen og Skagerrak er innført for artene torsk, hyse, sei, hvitting og reker. I samarbeidet med EU har det ikke vært aktivitet knyttet til denne problemstillingen i år, men arbeidet påregnes videreført i flere år fremover. Det bør vurderes om RTC skal utvides til å omfatte flere arter eller flere redskapstyper.

Innblanding av yngel av torsk, hyse, uer, blåkveite og reke i fangstene er i perioder et problem for utøvelsen av rekefisket i Barentshavet, selv ved bruk av sorteringsrist, og i perioder av året har store deler av de viktigste rekefeltene vært stengt. Det er startet et arbeid med å **vurdere tiltak for å redusere utkast i rekefisket nord for 62°N**. Som en del av prosjektet planlegges det også å teste ut ny teknologi for å redusere energiforbruket under tråling. Arbeidet er en del av et treårig prosjekt¹⁷, og prioriteres i 2018.

Arbeidet med å se på regelverket omkring forvaltningen av kystnært **fiske etter reker nord for N°62** er en prioritert arbeidsoppgave. Forvaltningen som har som mål å legge til rette for en bedre forvaltning av reker slik at ressursen blir utnyttet på en best mulig måte gjennom et godt regelverk. Oppfølging av arbeidet vil fortsette i 2018.

Arbeidet med å kartlegge artssammensetningen og lengdefordelingen i industritrålfisket har som formål å innhente nødvendig kunnskap for å sikre at fisket gjennomføres ut fra hensynet til ressursvennlig og rasjonell beskatning av bestandene som tas som bifangst i industritrålfisket. I 2017 vil observatører som er med utvalgte fartøy ta prøver av fangstsammensetningen i det kommersielle fisket etter øyepål i NØS. Arbeidet videreføres i 2018.

I fisket etter **vassild** har det i enkelte perioder og områder vært stor innblanding av hyse og uer. Det er innført RTC i dette fisket, det anses å være et tilstrekkelig tiltak.

Utviklingen av rekebestanden og prisene har endret seg vesentlig fra den gangen kriterier for **innblanding av yngel i havrekefisket nord for 62°N** ble fastsatt og det er startet opp et arbeid sammen med HI for å evaluere og i samarbeid med Russland endre disse kriteriene. Arbeidet vil trolig videreføres i 2018.

Fiskeridirektoratet har ikke prioritert arbeidet med fangstbegrensning i stormasket trål i 2017. Havforskningsinstituttet arbeider med prosjektet i 2017. Om prosjektet skal videreføres etter 2017 er ennå usikkert, og det er derfor ikke nå ført på listen over prioriterte utviklingstiltak i 2018.

---

¹⁷ Et samarbeid mellom Fiskeri- og havbruksnæringens Forskningsfond (FHF), Universitetet i Tromsø (UiT), SINTEF OCEAN, Havforskningsinstituttet, Fiskeridirektoratet og rekenæringen.

Hovedformålet med å rydde fiskefeltene for tapte fiskeredskap er å hindre skjult beskatning av fiskeressursene. Foruten fokus på skjult beskatning utgjør også disse tapene en forsøpling av det marine miljø. Siden **opprensning av tapte fiskeredskaper** startet på begynnelsen av 1980-tallet er det tatt opp nærmere 20.000 garn samt betydelige mengder andre fiskeredskaper. Dette viser at det er behov for å videreføre det årlige opprensningstoktet. Informasjonen om tapte redskap blir meldt til Kystvaktsentralen via telefon. Det arbeides med å inkludere en funksjon for å melde tap av fiskeredskap i en app som er under utvikling med det formål å melde faststående redskap til Kystvaktsentralen. Denne løsning skal være ferdig utviklet i 2017. Uttesting før implementert, samt korleksjon av forbedringsområder kan medføre noe aktivitet på dette delprosjektet også i 2018.

For å gjøre det enklere å lokalisere en garnlenke eller annet redskap på havbunnen, pågår et arbeid med å utvikle et nytt system for å finne tapte redskaper med sensorteologi. Utviklingsprosessen tilligger p.t. en kommersiell aktør. Videre uttesting av utstyr er planlagt i 2017, og vi forventer at det også kan bli noe aktivitet på dette delprosjektet i 2018.

Tap av teiner i kommersielt fiske skal meldes til Kystvaktsentralen. Tap av teiner i fritidsfiske kan meldes til Fiskeridirektoratet via en meldingstjeneste på vår hjemmeside. I løpet av sommeren 2017 er det planlagt at denne tjenesten blir erstattet av en app funksjon (i ny utgave av fritidsfiske app) som også vil stimulere til opprensning fra blant annet dykkerklubber.

Tapte teiner i fritids- og kommersielt fiske kan fortsette å beskatte ressursene og det arbeides med **tiltak mot spøkelsesfiske i teinefiskerier etter skalldyr**. Det testes nå ut ulike trådtyper og tykkelser som innbefatter en løsning for å kunne gjøre teiner ufiskbare etter en gitt tid i sjøen. Dette løses ved at deler av teineveggen er montert med tråd som råtner/ svekkes etter ønsket tid i sjøen. Uttestingen er planlagt avsluttet i 2017, men anbefalinger til forvaltningen vurderes individuelt. Anbefaling mot hummerfiske vil være først ut. Det kan forventes noe oppfølging på dette området også i 2018.

Arbeidet med revisjon av forskrift om fiske med bunnredskaper i Norges økonomiske sone, fiskerisone ved Jan Mayen og i fiskevernsonen ved Svalbard er startet opp, og et forslag er oversendt til Nærings- og fiskeridepartementet i brev av 26. mai 2017. Det foreslås at områdene lengst nord deles inn i «nye og eksisterende områder», i tillegg foreslås det at det opprettes 7 mindre områder hvor fiske ikke tillates. Gjennom opprettelse av mindre områder der fiske ikke tillates vil forslaget sikre at kjente områder med høy tetthet av **sårbare habitater på bunnen** beskyttes. Det forventes aktivitet på dette området også i 2018.

3 NYE PRIORITERINGER FOR 2018

Handlingsplanen gir en oversikt over aktivitetene under «*ordningen for fiskeforsøk og utviklingstiltak*»¹⁸. Formålet med ordningen er å fremme utvikling i norsk fiskerinæring som kan bidra til ressursvennlig og rasjonell beskatning av fiskeressursene.

---

¹⁸ Handlingsplan 2017 er vedlagt.

Handlingsplanen utarbeides årlig av Fiskeridirektoratet på vinteren. Prioriterte bestander og prioriterte utviklingstiltak i 2017 ble fastsatt etter behandlingen i reguleringsmøtet våren 2016. Det er et ønske at flest mulig av prosjektene i handlingsplanen skal være inkludert på listen over prioriterte tiltak, men på grunn av at disse prosessene foregår på ulike tidspunkt og utviklingen er dynamisk vil det være prosjekter i *Handlingsplan 2017* som ikke er nevnt i listen over prioriterte bestander og prioriterte utviklingstiltak i 2017.

Midlene i handlingsplanen følger budsjettåret, og det er derfor naturlig at handlingsplanen fastsettes rundt årsskiftet. For å knytte prioriteringer basert på Bestands- og Fiskeritabellen nærmere opp til handlingsplanen, er det hensiktsmessig at innspill til problemstillinger som kan tenkes å prioriteres i *Handlingsplan 2018* blir gitt under denne saken som forslag til nye prioriteringer for 2018. I avsnitt 3.2 og 3.3, vil aktivitet som er tatt inn i *Handlingsplan 2017* og som forventes å videreføres bli foreslått inkludert i prioriteringene for 2018¹⁹.

Denne prosessen er dynamisk og fra reguleringsmøtet er avholdt i juni og frem til årsskiftet kan det oppstå situasjoner som gjør det hensiktsmessig eller påkrevd å inkludere nye prosjekt på handlingsplanen. Det vil derfor være nødvendig med en oppfølgende prosess etter reguleringsmøtet og frem til handlingsplanen er ferdig utarbeidet.

3.1 Forvaltningsmål

Fiskeridirektoratet har ikke mottatt innspill knyttet til å endre forvaltningsmål for noen av artene i Bestandstabellen, og fiskeridirektøren foreslår derfor å videreføre forvaltningsmålene.

3.2 Nye bestander som bør prioriteres i 2018

Havforskningsinstituttet har satt i gang et prosjekt for å kunne forbedre identifikasjon av **skater**. Bedre identifikasjon skal nås ved å øke referansefiskerne og autolineflåtens kunnskap om skater, samt å distribuere informasjonsmateriell mer generelt til fiskere og mottaksanlegg (ref. avsnitt 1.2). Skater er vurdert etter forvaltningsprinsippet i år, og fiskeridirektøren anbefaler at skater skal vurderes på nytt når arbeidet med artsspesifikasjon er gjennomført. Prosjektet har som mål å gi bedre rapportering på artsnivå. Selve prosjektet med opplæring til å bedre kunne identifisere skatene i fangstene er et kortsiktig prosjekt, men det vil gå noe tid før resultatene av prosjektet gir bedre artsidentifikasjon i fangststatistikken.

Ut i fra sluttseddeldata og en CPUE²⁰ serie basert på data fra autolineflåten er det ingen tegn til gjenoppbygging av bestanden av **blålange** langs kysten, men fiskerne opplever at bestanden av blålange i enkelte fjorder har en positiv utvikling. For å undersøke om det er forskjellige populasjoner langs kysten og i fjordene, har Havforskningsinstituttet i et prosjekt samlet inn prøver fra Yrkefjorden, eggakanten og Færøyene. Prøver fra Yrkefjorden og Færøyene er analysert i England for å utvikle markører som danner grunnlaget for den videre analysen. Det er samlet inn tilstrekkelig med prøver fra eggakanten, men Havforskningsinstituttet vil forsøke å samle inn ytterligere prøver fra Yrkefjorden. Deretter

¹⁹ Alle utviklingstiltak som er prioritert (i 2018), og har utfordring knyttet til *selektivitet og utkast og bidødelighet* er inkludert i *Handlingsplan 2017*.

²⁰ Catch Per Unit Effort.

vil alle prøvene bli analysert i lab, og resultatene vil bli innarbeidet i en rapport til Fiskeridirektoratet i løpet av høsten.

Havforskningsinstituttet har satt i gang et prosjekt som har som formål å innhente mer kunnskap om **vanlig uer**, for å kunne gi råd om gjenoppbygging av bestanden. Fiskere langs kysten har verdifull kunnskap om lokale/regionale ynglefelt, og en tar sikte på å kartlegge ynglefelt basert på intervju med fiskere. Videre vil det bli samlet inn ueryngel fra de kommersielle rekefeltene i Barentshavet og ved Svalbard for å få kunnskap om fordelingen av bifangst av ueryngel i rekefisket på art for å få kunnskap om omfanget av bifangst av vanlig uer i rekefisket.

For å få kunnskap om bestandsutviklingen har Havforskningsinstituttet et prosjekt med forskningsfangst på **ål**. En forsiktig forskningsfangst ble gjennomført i 2016, og HI fortsetter dette arbeidet i 2017. Havforskningsinstituttet søkte²¹ i april 2017 etter fiskere som ønsker å delta i prosjektet og rapportere fangstopplysninger. Sammen med HI sine egne undersøkelser vil dette kunne si noe om status i bestanden. Det langsiktige målet med kunnskapsinnhenting er dokumentasjon på oppbygging av bestanden slik at det ikke er grunnlag til å rødliste ål eller føre den på CITES²² liste.

Sjøpølse er en lite utnyttet ressurs som det blir vist en del kommersiell interesse for å utnytte. Det er gitt tillatelse til prøvefiske for å undersøke kommersiell utnyttelse av sjøpølse. Fiskeridirektoratet vil følge opp dette fisket og eventuelt stille med observatør om bord. Dette arbeidet videreføres i 2018.

3.3 Nye utviklingstiltak som bør prioriteres i 2018

Det er satt i gang et prosjekt for å samle inn data for å få kunnskap til å vurdere optimal **spileavstand i sorteringsristsystem i fiske med pelagisk trål etter sild i Skagerrak**²³. Dette er i første omgang et lite prosjekt for å observere og samle dokumentasjon.

Fisket med snurrevad etter flyndre²⁴ innenfor fjordlinjene er kun forbeholdt fartøy under 11 m st.l. i perioden 1. juni - 31. desember med minste maskevidde i fiskeposen tilsvarende 170 mm. Havforskningsinstituttet har utviklet en snurrevad som er konstruert for fartøy under 15 m st.l. for **fangst av flatfisk**. Forsøk viser at redskapen ikke fanger torsk og hyse. Forsøkene er imidlertid kun utført i dagslys, og det vil også bli gjennomført forsøk i mørke. Prosjektet forventes å videreføres til 2018.

Det er satt i gang et prosjekt for å kartlegge og kvantifisere **urapporterte ikke-landet fangst** av kommersielle og ikke-kommersielle arter i norske fiskeri, dette er et vitenskapelig arbeid som vil gjøres i et samarbeid mellom HI og UiB. Formålet er å få bedre kunnskap om uttaket av bestandene. Tanken er å kartlegge et fiskeri om gangen, og frem til nå er det gjort et arbeid på lodde og i kystflåten med fartøy under 15 meter st.l. som fisker med garn i hovedområde

²¹ Se HI sine nettsider;

http://www.imr.no/nyhetsarkiv/2017/april/inviterer_fiskerar_til_forsningsfangst_av_al/nb-no.

²² The Convention on International Trade in Endangered Species of Wild Fauna and Flora.

²³ Ref. reguleringsmøtet høsten 2016, sak 23/2016 «Regulering av fisket etter sild i Nordsjøen og Skagerrak i 2017», «Forsøk med flytetral i Skagerrak».

²⁴ Rødspette.

00, 05 og 06. Data er også samlet inn for trål- og lineflåten > 28 m st.l., men disse er ikke opparbeidet. De neste fiskeriene som vil bli kartlagt er seitrålfisket og rekefisket i Nordsjøen/Skagerrak²⁵. Dette arbeidet er påbegynt og vil også bli prioritert i 2018.

Det er i dag krav til fluktåpninger i teiner ved fiske etter taskekrabbe, hummer og leppefisk. Fluktåpningene skal sikre at fisk og skalldyr under minstemålet unnslipper på fiskedypet. Det vurderes nå å innføre et generelt krav til **seleksjonsinnretninger i teiner**. Det er satt i gang et prosjekt for å kartlegge endringer i størrelses- og artssammensetningen i fangstene i fisketeiner med en sirkulær fluktåpning på 80 mm diameter. Dette arbeidet starter opp i 2017, og resultatene fra forsøkene vil bli fulgt opp i 2018.

Mange kongekrabbefiskere i det regulerte området benytter seleksjonsringer eller fluktåpninger, selv om det ikke er påbudt, men vi er noe undrende til den store andelen som ikke bruker teiner med slik innretning. Vi er samtidig bekymret for den økte mengden skadet **kongekrabbe** som meldes gjennom HI sine forskningstokt samt en økende «skadekvote». Det kan ikke utelukkes at skadene delvis skyldes andre fiskerier, men vi finner det likevel riktig å se på tiltak innen selve teinefisket. Dette arbeidet vil starte opp i 2017 og bli prioritert i 2018.

Det er gjennomført flere prosjekt knyttet til både overpumping av makrell, **overlevelse/dødelighet relatert til slipping av makrell og sild i notfisket i 2017**. Begge disse prosjektområdene har levert en «Beste praksis» plakater som er kommunisert ut. Det er allikevel slik at det i fagområdet knyttet til overlevelse/ slipping av makrell pågår flere utviklingsprosjekt. Også et nylig startet prosjekt i regi av FHF (Pelagisk fangstkontroll II) vil være viktige for Fiskeridirektoratet i å følge opp i 2018 med tilstedeværelse/observasjon samt styringsgrupper.

Fiskeridirektoratet har på basis av søknad gitt en rekke forsøksstillatelser for fiske med trål etter mesopelagisk fisk. Varigheten er noe ulik, avhengig av søknad og foreliggende utviklingsprosjekt. For at forvaltningen skal kunne sette riktige og presise vilkår knyttet til rapportering og rammer for utforming av redskap, innblanding av uønskede arter, prøvetaking etc. i en fase med forsøksstillatelser, er det viktig at vi tilegner oss kunnskap om utviklingen i fisket etter **mesopelagisk fisk**. Å etablere gode rutiner fra starten av viser en ansvarlighet i utviklingen av fisket. Dette arbeidet er startet opp og vil bli fulgt opp i 2018.

For fiskeri og annen menneskeskapt påvirkning er det viktig å få **kartlagt gyte og oppvekstfelt**. I tildelingsbrevet til Fiskeridirektoratet for 2017 heter det «*Som grunnlag for god arealforvaltning, er det også behov for en best mulig kartfesting av gyte- og oppvekstområder og særskilte fiskefelt i kystsonen, også for andre arter enn kysttorsk.*» Slik kartlegging vil være viktig i mange sammenhenger i forbindelse med bruk av kystsonen. Vi regner med at dette arbeidet vil gå over flere år, og vil bli prioritert i 2018. Dette vil være en kvalitetssikring og utvidelse av kartvektøyet *kystnære fiskeridata*. I 2018 vil som nevnt i 3.2 yngleområder for uer prioriteres.

---

²⁵ For dette punktet se også prosjekt for å estimere utkast i det norske rekefisket i Nordsjøen og Skagerrak.

4 OVERSIKT OVER FORSLAG TIL PRIORITERINGER I 2018

Formålet med fiskeridirektørens forslag til prioriteringer for 2018, er å ha et utgangspunkt for en diskusjon i reguleringsmøtet om hvilke bestander og utviklingstiltak som bør prioriteres i 2018. Etter diskusjonen i reguleringsmøtet vil fiskeridirektøren utarbeide sine prioriteringer som oversendes til Nærings- og fiskeridepartementet til orientering og for eventuelle kommentarer.

For de fleste problemstillingene som er prioritert i 2017 er det satt i gang et arbeid med å utrede, foreslå og gjennomføre tiltak. Mange av disse aktivitetene er utviklingsarbeid som vil gå over flere år, slik at flere av tiltakene som er prioritert i år også vil måtte prioriteres neste år. Tabellene 4.1.1 og 4.2.1 gir en samlet oversikt over bestander og utviklingstiltak som er foreslått prioritert i 2018.

4.1 Forslag til prioriterte bestander i 2018

Tabell 4.1.1: Fiskeridirektørens forslag til prioriterte bestander i 2018.

Bestand	Merknader
Blålange	Se vedlagte handlingsplan
Fellesbestander med EU	Revisjon av forvaltningsplan
Kveite	Vurdere og følge opp tiltak
Kystbrisling	Vurdere og følge opp tiltak
Kysttorsk	Revisjon av forvaltningstiltak
Leppefisker	Videre utvikling av reguleringstiltakene
Pigghå	Evaluere og følge opp tiltak
Reker Skagerrak/Nordsjøen	Utarbeide forvaltningsplan
Sjøkreps	Vurdere fremtidig forvaltning
Sjøpølse	Se vedlagte handlingsplan
Skater	Se vedlagte handlingsplan
Snøkrabbe	Vurdere og følge opp forvaltning
Stillehavsøsters	Vurdere fremtidig forvaltning
Uløste multilaterale forvaltnings- og fordelingsproblemer	Makrell, sild, kolmule, snabeluer. Brexit
Vanlig uer	Se vedlagte handlingsplan
Ål	Se vedlagte handlingsplan

Fiskeridirektøren ber om innspill på om det er bestander som burde ha vært på listen, men som er utelatt, samt synspunkter på hvilke bestander som eventuelt bør prioriteres først med hensyn til utvikling av forvaltningstiltak.

4.2 Forslag til prioriterte utviklingstiltak i 2018

Tabell 4.2.1: Fiskeridirektørens forslag til prioriterte utviklingstiltak i 2018.

Utfordring	Merknad
Selektivitet og utkast	Tiltak for å redusere utkast i rekefisket i Nordsjøen og Skagerrak
	Vurdere videreutvikling av RTC systemet i Nordsjøen og Skagerrak
	Vurdere og utvikle forvaltningstiltak i rekefisket nord for 62°N
	Kartlegge artssammensetningen i industritrålfisket
	Revidere kriteriene for innblanding av yngel i havrekefisket nord for 62°N
	Reduksjon av skade på kongekrabbe under fangst
	Estimere omfanget av utkast av kommersielle og ikke-kommersielle arter
	Tiltak for å redusere bifangst av torsk og hyse i flyndrefisket
	Tiltak for å redusere bifangst i sildefiske med pelagisk trål i Skagerrak
	Tiltak for å redusere bifangst i teiner ved bruk av fluktåpning
Bidødelighet	Utvikling av nytt fiskeri – mesopelagisk
	Tiltak for å redusere bidødelighet i notfisket
	Opprensning av tapte fiskeredskaper
Bunnpåvirkning	Tiltak mot spøkelsesfiske i teinefiskeriene etter skalldyr
	Vurdere tiltak for å redusere belastningen på bunnhabitat
	Kartlegging av gyte- og oppvekstfelt

Fiskeridirektøren ber om innspill på om det er problemstillinger knyttet til Fiskeritabellen som burde vært inkludert i opplistingen, men som er utelatt. Videre ønsker fiskeridirektøren reguleringsmøtets syn på hvilke av problemstillingene som eventuelt bør gis høyest prioritet med hensyn til å utvikle forvaltningstiltak. Prioriterte utviklingstiltak i 2018 vil danne grunnlaget for *Handlingsplan 2018*.